19e Jaar, No. 31. — 'S HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 13 Maart 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . f 12.
Franco per post . » 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaturdag)

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel . . .
behalve 35 cents zegel . . .

KERKELIJKE STAAT.

Het schijnt dat de H. Stoel besloten heeft eenen apostolischen Nuncius naar Konstantinopel te zenden. Men noemt reeds den kardinaal Feretto, als zullende dezen post bekleeden. De graaf Rossi, ambassadeur van Frankrijk, heeft, naar men zegt, twee oorlogschepen ter beschikking van het pauselijk gouvernement gesteld, om de afgevaardigde van den H. Vader en zijn gevolg naar de hoofdstad van Turkije over te brengen.

ZWEDEN.

Stockholm, 13 februarij.

» Nilsson is bezweken onder het luthersch fanatisme van zijne landgenooten, hij stierf den 23 januarij ll., in den leeftijd van 28 jaren en eenige dagen, na eene ballingschap van 18 maanden.

» Ik zal u niet zeggen hoe groot het lijden, de hoon en de versmading waren, welke sedert vijf jaren over hem uitgestort werden, in het openbaar, in het bijzonder, in de dagbladen en voor de regtbanken enz., noch de zware smart het hartzeer, welke hij verduurd heeft, toen hij aan zijn vaderland ontrukt en met zijne vrouw en twee zeer jonge kinderen in een vreemd land geworpen werd; verpligt zag, om, van alles ontbloot en tot de uiterste armoede gebragt, in het gasthuis van Kopenhagen eene toevlugt te zoeken; ik zal u niet behoeven te zeggen, dat het al die oorzaken waren, welke hem de wreede ziekte, waaronder hij bezweek, op den hals gehaald hebben.

» Ik ben echter zeer verlangend te weten, hoe het oordeel van Nilsson, tegen wien de groote meerderheid der Zweden, te oordeelen naar hunne vertegenwoordigers bij de laatste Stenden, het *crucifige* hebben uitgesproken, beoordeeld zal worden door de beschaafde wereld, hetwelk zich onlangs zeer ergerde, dat men in Turkije en China nog, ja zelfs eene oude wet, dezelven ter dood veroordeelde, die het mahomedanisme of het heidendom verlieten, om eene godsdienst te omhelzen, die hunne regters eene *dwaling* noemden.

» Evenwel deze daad van godsdienstige onverdraagzaamheid zal niet verloren zijn voor de godsdienstvrijheid in het Noorden, vooral in Denemarken, waar het schijnt, door de onregtvaardigheid der ballingschap van Nilsson, heeft de geestelijkheid van Kopenhagen en omstreken zelve het initiatief genomen om aan Denemarken vrijheid van geweten, ten minste zoo als zij in Noorwegen bestaat, te verzorgen. In hare laatste bijeenkomst, te Roskilde den 14 october 1846 gehouden, werd met eene meerderheid van 43 stemmen tegen 1 besloten, dat » de bijeenkomst, ten aanzien van het vraagstuk der vrijheid van godsdienst buiten de Staatskerk, aan het gouvernement vragen zou, dat de wetten, den voorrang der Staatskerk, welke nog van kracht zijn (en in Denemarken niet minder gestreng zijn dan in Zweden) herzien zouden worden en » eene verandering zouden ondergaan, tot grondslag hebbende: *dat geene enkele christelijke geloofs-* » *belijdenis, noch in hare eeredienst, noch in hare* » *uitbreiding, als zoodanig onderworpen zou zijn* » *aan eenige burgerlijke straf; zoolang zij blijft* » *binnen de palen, welke het gouvernement zal* » *aanwijzen, naar den eigendommelijken aard van* » *elke sekte.*" (Dansk-kirketidende.)

» In Zweden zou men ook gaarne de vrijheid van geweten zien, wanneer het slechts het *Straussisme* gold en de katholijken buiten het genot derzelve konden blijven, want, zeide mij heden een protestantsch persoon uit de hooge kringen, die het best in staat is, zijne landgenoten te beoordeelen: » er bestaat in Zweden geene andere misdaad meer dan katholijk te zijn, maar vooral te » worden."

» Ook hebben de dagbladen van alle kleur, die echter van tijd tot tijd de *Dansk Kirketidende*, waaruit ik bovenstaande zinsnede ontleende, somtijds aanhalen, zich wel gewacht de beslissing der Deensche geestelijkheid te vermelden, uit vrees van daardoor geene enkele kunne aangenaamheden te doen ontwaken. Wat meer is, de liberale bladen, onder anderen het *Aftonblad*, hebben, ondanks de dringendste aanzoeken, geweigerd, dezelve, zelfs in de deensche taal op te nemen. Daarentegen verzuimt men niet, van tijd tot tijd te herinneren aan degenen, die zich niet meer met het *zuiver lutheranisme* kunnen te vreden stellen, dat de wet de afvalligen met ballingschap bedreigt."

» Indien dus de koning de wet bekrachtigde, welke bij den laatsten Landdag eenparig door de vier Stenden voorgesteld is geworden, namelijk: » dat de katholijke priesters voortaan verpligt zullen zijn, degenen aantegeven (door middel eener uitvoerige lijst van al hunne onderhoorigen, welke zij ter beschikking van het consistorie moeten stellen), die in den loop van het jaar tot de katholijke godsdienst overgegaan zijn, zal welligt, binnen korten tijd de verbaasde wereld een tooneel aanschouwen, veel roerender dan dat, hetwelk het droevig treurspel van den schilder Nilsson aanbiedt. Men zal welligt vrouwen zien, uit de armen harer echtgenooten en kinderen weggerukt; jonge lieden en grijsaards die *ter stichting hunner medeburgers*, den weg der ballingschap zullen inslaan.

» En dit alles belet niet dat de Zweden voorgeven, dat zij de verdraagzaamste natie der wereld zijn. Dit komt omdat zij de godsdienstige, leerstellige of theologische verdraagzaamheid verwarren met de burgerlijke verdraagzaamheid. Zij geven den hemel aan alle menschen, doch de aarde is bij hen sleghts voorbehouden aan de uitverkorenen, dat is aan de Lutheranen.

ZWITSERLAND.

Eenige zwitsersche en ook vreemde dagbladen zeggen dat de Pauselijke Nuncius van Frankrijk in eene te Luzern gehoudene conferentie gevraagd heeft, dat de jesuiten zouden weggezonden worden, indien zich twaalf stemmen tegen hen verheven op den Landdag en dat de heer Siegwart-Muller, uit naam van het catholijk verbond geweigerd zou hebben dit verlangen in te willigen. Wij vermeenen dat die dagbladen kwalijk onderrigt zijn. Wij hechten voorzeker aan diplomatieke conferencien niet meer waarde dan zij verdienen; doch naar aanleiding van eenige kenteekenen en gebeurtenissen, welke wij niet opsommen, durven wij de verzekering geven, dat de heeren Bois-le-Comte en Siegwart-Muller het eens geworden zijn omtrent de voornaamste punten en dat er niet over de jesuiten gesproken is.

(*Union Suisse.*)

DUITSCHLAND.

MUNCHEN 4 maart. Men verzekert dat de heer Braunhal, commissaris van het gouvernement bij de Universiteit, zijn ontslag bekomen heeft en vervangen is door den heer Th. von Zwehl, raad bij het ministerie van binnenlandsche zaken.

Men verhaalt dat toen de samenscholing voor de woning van Lola Montes het talrijkst was, deze zich voor een venster vertoonde met een glas Champagne-wijn in de hand en op de gezondheid der menigte dronk. Deze verregaande onbeschaamdheid deed de verbittering nóg toenemen.

Men verzekert, dat er sprake is om den aartsbisschoppelijken zetel naar Freysing te verplaatsen.

Het bevestigt zich dat een aantal hoogleeraren der Universiteit van hunne posten ontzet zijn.

De Koningin heeft Munchen verlaten om zich naar Weenen te begeven, alwaar zij in den avond van den 1 maart aangekomen is. H. M. is bij haren schoonzoon, den aartshertog Albert, afgestapt. Men zegt dat haar verblijf in Oostenrijks hoofdstad van langen duur zal zijn.

ENGELAND

LONDEN, 8 maart. De leden van het kabinet zullen zich morgen naar Osborn House begeven om den geheimen raad bij te wonen, waarin H. M. eenen dag van vasten en bede zal vaststellen, om de barmhartigheid Gods over het ongelukkige Ierland in te roepen.

SPANJE.

MADRID 4 maart. De *Heraldo* meldt dat de pausselijke gevolmagtigde minister bij het hof van Madrid, aan het spaansche gouvernement de stappen, welke hij genomen heeft kenbaar gemaakt, dat hij met hetzelve verstaan wil omtrent de middelen, welke strekken moeten om de zegepraal van don Miguel in Portugal te verhinderen.

— Het vraagstuk der leening blijft voorloopig geschorscht.

— De tijdingen uit de provincien behelzen niets verontrustends.

— In den *Espatol* leest men: Men verzekert heden avond dat het gouvernement gewigtige inlichtingen van het hof van Rome ontvangen had. De

H. Vader zoo eindelijk koningin Isabella II erkend en er in toegestemd hebben al de maatregelen, door de constitutionele regering in kerkelijke zaken genomen, goed te keuren; uitgenomen den verkoop der goederen van de seculiere geestelijkheid, welk punt hangende zal blijven, tot dat aan de geestelijkheid eene behoorlijke dotatie zal verzekerd zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS den 9 maart. De maarschalk Bugeaud wordt tegen den 15 dezer maand in Frankrijk verwacht. Hij komt om deel te nemen aan de beraadslagingen der begrooting van Algerie. De generaal de Lamoricière zit reeds in de Kamer.

— De prijs der granen is steeds stijgende te Parijs; het is dus bijna zeker, dat het brood weder opgeslagen zal worden.

— De heer Dumon, minister van openbare werken, *ad interim* het departement van den Groot-Zegelbewaarder waarnemende, heeft gisteren aan de kamer der Pairs mededeeling gedaan van een wets ontwerp betrekkelijk de reorganisatie van het kapittel van St. Denis. Bij het eerste artikel van dit wets-ontwerp wordt dit kapittel, met dezelfs afhankelijkheden en toebehooren ontrokken aan het regtsgebied van Mgr. den aartsbisschop van Parijs. En was reeds sedert lang sprake van dit ontwerp, hetwelk tot lange en levendige beraadslagingen aanleiding zal geven.

— In *l'Ami de la Religion* lezen wij het volgende: Eenige dagbladen hebben eene correspondentie overgenomen uit de *Francf. Zeit.* welke verontrustende tijdingen over den gezondheidstoestand van Paus Pius IX medegedeeld. Wij achten die tijding geheel valsch. Geen enkele der brieven, welke wij geregeld alle weken uit Rome ontvangen van personen, die in staat zijn goed onderrigt te worden, spreekt van dit droevig voorval, van hetwelk men ons toch niet onkundig zou laten.

Eene andere meer ernstige omstandigheid noopt ons die ongelukkige tijding als geheel ongegrond te beschouwen. Volgens den brief in de *Francf. Zeit* opgenomen, zou het voorval waarover men spreekt in de laatste week van den karnaval plaats gehad hebben. En, juist op al de dagen dier week is de H. Vader, door eenige personen van zijn hof vergezeld, uitgegaan om eenige der hoofdkerken of kloosters te bezoeken.

BELGIE.

Men leest in den *Nouvelliste des Flandres*: Een wel onderrigt persoon verzekert ons, dat het belgisch gouvernement bevel heeft gegeven om eene aanzienlijke hoeveelheid granen uit het vrije entrepôt van Londen aan te koopen; welke onmiddelijk naar België vervoerd en daar tot minderen prijzen verkocht zullen worden.

Het gouvernement heeft vernomen deren maatregel te moeten nemen, in afwachting der aankomst van de 102 groote schepen, welke de handel van Antwerpen uit de Zwarte Zee verwacht en andere die onderweg zijn. Een goede bovenwind kan ons in weinige dagen dien grooten voorraad doen geworden en alle vooruitzigten van rijzing der prijzen in den kleinen handel er bij de landbouwers doen vervallen.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 12 maart.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 25 februarij 1847 no. 75, is tot lid der commissie van administratie over het burgerlijk en militair huis van verzekering te 's Hertogenbosch, in plaats van wijlen den heer L. Broederik, benoemd de heer mr. M. P. H. Sierna, procureur-Generaal bij het provinciaal gerregtshof van Noord-Braband.

— Naar ons berigt wordt, zal de commissie, belast met het ontwerpen van een nieuw plan tot uitwatering in deze provincie, den 20 dezer maand weder vergaderen, en denkt men, dat alsdan haar werk hoogstwaarschijnlijk zal vastgesteld zijn. *Wij hopen het!*

Wij vernemen dat niet de maand april aanstaande, maar de eerste helft van de aanvulling der Stoomboot-dam te Arnhem in werking zal gebragt worden.

— Te Arnhem is den 7den dezer in den ouderdom van 68 jaren overleden jhr. mr. C. G. Clifford, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, minister van Staat, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

— In de zitting van den Hoogen Raad, kamer van burgerlijke zaken, van 5 dezer, heeft de procureur-generaal van Maanen zijne conclusie genomen in de zaak van J. van der Wende tegen den Staat der Nederlanden, ten aanzien der zeven kinderen, waarvan in de vorige week melding gemaakt is, en waarbij zich twee belangrijke vragen voordoen die voor vele vaders van zeven kinderen van bijzonder gewigt zijn. De Procureur-Generaal heeft geconcludeerd tot niet ontvankelijk-verklaring van den eischer in zijnen eisch. De uitspraak is bepaald op vrijdag den 26sten dezer maands.

— H., zaturdag is te Amsterdam na eene korte maar hevige ziekte, overleden de heer W. H. Bordes, griffier bij het Provinciaal-Gerregtshof van Noord-Holland; een man die zich door minzaamheid, dienstvaardigheid en orde de algemeene achting had verworven.

MAASTRICHT 9 maart. Heden zijn de Provinciale Staten van dit gewest in buitengewone zitting vergaderd geweest, om een lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal te kiezen, ter vervanging van den heer Leclerq, en een lid der Gedeputeerde Staten, ter vervanging van den heer Michiels van Kessenich.

De heer L. F. H. Baerenbroek, van Weert, is met 18 stemmen van de 35 benoemd tot lid der Tweede Kamer. De heer Michiels van Verduijnen had 8 stemmen en de heer Leclerq 6 op zich vereenigd.

Voor de Gedeputeerde Staten is met 22 stemmen gekozen de heer K. Roys van Heerenbroek, van Roermonde.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 11 Maart.

In de zitting van heden is eene koninklijke boodschap ingekomen, ten geleide van een ontwerp van wet, strekkende tot het verlengen der bevoegdheid tot het rijdpaard in stand houden van zekere wetten en verordeningen in het hertogdom Limburg, met eene daarbij behoorende memorie van toelichting. Door de commissien van rapporteurs zijn algemeene verslagen uitgebragt omtrent het wets-ontwerp tot intrekking der wet van 29 Nivose XIIde jaar, alsmede omtrent dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgelijke ambtenaren. De beraadslagingen over eerstgenoemd wets-ontwerp zijn vastgesteld op zaturdag aanstaande, des voormiddags ten elf ure, en die over het laatstgemeld ontwerp op maandag aanstaande, mede ten elf ure. Daarna heeft de commissie voor de verzoekschriften weder omtrent een aantal aan de kamer ingezonden petitien verslag uitgebragt.

LATERE BERIGTEN.

— De turksche ambassadeur Chekib-Effendi is ten tweede male tot een bijzonder gehoor bij den Paus toegelaten in den avond van den 24 febr. Zij heeft vooral aangedrongen op de reeds gedane aanbeveling ten voordeele der christenen in het Oosten. Den 26 heeft de ambassadeur eene groote *soirée* bijgewoond bij den hertog van Torlonia; men heeft opgemerkt dat de kardinaal Altieri een langdurig gesprek met hem gehad heeft.

Uit München wordt gemeld dat de lessen der wijsbegeerte gesloten zijn. De deken der faculteit heeft bij die gelegenheid eene redevoering gehouden in welke hij op de laatste gebeurtenissen zinspeelde. Er zijn thans nog slechts twee studenten in de godgeleerdheid.

Het bevestigt zich niet dat de studenten in de godgeleerdheid deel hebben genomen aan de onlusten.

De heer N. Abel is naar zijn landgoed vertrokken, in de eerste dagen der volgende maand zal hij naar Brussel afreizen.

De tijdingen uit Portugal, heden aangekomen, behelzen niets zeer belangrijks, het schijnt dat de troepen der opstandelingen thans talrijker zijn dan die der koningin.

De berigten uit Ierland zijn steeds allerbedroevendst.

De fransche kamer heeft de inoverweging neming, besloten van het voorstel van een harer leden, rakende de ontginning van woeste gronden.

De prins van Joinville, zoon des koning, is naar Toulon vertrokken, om het opperbevelhebberschap over het evolutie-eskader te aanvaarden.

De belgische kamer heeft de twee eerste artikelen van het wetsontwerp, waarbij het getal der vertegenwoordigers en Senatoren vermeerderd wordt, aangenomen.

De stedelijke raad van Amsterdam heeft, voor eene maand lang, duizend franken daags beschikbaar gesteld tot tegemoetkoming aan de armen.

De Commissie voor de Loterij ten behoeve van de algemeenen Armen der stad 's Hertogenbosch, heeft de eer bekend te maken, dat bij de plaats gehad hebbende trekking, zijn uitgekomen met prijzen de volgende nummers:

N°. 1	N°. 323	N°. 661	N°. 918	N°. 1201	N°. 1503
2	328	662	919	1205	1506
3	333	664	922	1213	1507
14	337	667	927	1215	1510
15	339	668	930	1246	1519
16	341	673	932	1250	1529
18	351	676	935	1252	1532
20	352	682	949	1254	1533
36	358	693	950	1255	1540
38	378	697	952	1256	1543
39	379	698	957	1257	1547
40	381	699	960	1258	1548
44	382	703	963	1260	1553
46	383	705	964	1266	1554
47	385	708	965	1268	1558
51	391	712	976	1269	1561
58	393	713	981	1272	1564
60	400	714	983	1277	1565
66	403	716	984	1283	1566
67	412	720	988	1284	1567
70	416	721	989	1288	1572
78	420	722	994	1290	1579
79	425	724	999	1293	1580
87	426	725	1007	1294	1581
92	430	727	1008	1299	1585
94	432	730	1010	1300	1587
99	433	732	1011	1305	1588
107	434	733	1012	1308	1589
110	435	734	1017	1312	1592
112	438	738	1018	1317	1593
113	441	740	1021	1318	1595
119	448	742	1022	1319	1596
120	447	746	1023	1320	1598
121	448	749	1025	1322	1601
122	454	750	1029	1325	1611
125	459	751	1030	1326	1619
127	463	752	1031	1327	1620
144	471	753	1035	1329	1622
145	472	755	1036	1332	1628
149	476	756	1037	1334	1636
150	477	757	1041	1335	1639
152	484	760	1043	1336	1642
163	488	762	1044	1340	1643
164	491	769	1045	1341	1644
165	492	771	1047	1344	1650
170	495	772	1056	1345	1656
173	497	775	1059	1349	1663
174	499	784	1063	1356	1664
177	503	785	1068	1362	1666
183	505	786	1071	1366	1669
186	506	789	1080	1373	1674
188	508	792	1093	1376	1676
193	510	794	1095	1377	1677
196	512	797	1097	1378	1682
198	514	800	1099	1380	1685
199	515	804	1105	1384	1688
205	516	805	1108	1387	1690
208	518	810	1109	1388	1695
211	520	814	1112	1389	1696
218	521	815	1113	1392	1698
220	530	817	1115	1396	1709
221	536	818	1123	1399	1711
226	539	819	1125	1401	1712
233	542	820	1127	1403	1716
234	548	821	1128	1406	1717
236	550	822	1129	1411	1723
237	552	825	1130	1418	1725
239	555	826	1136	1419	1729
245	557	833	1143	1423	1731
246	559	839	1147	1426	1733
247	563	845	1148	1427	1735
253	566	846	1150	1429	1736
263	566	847	1151	1432	1741
265	570	851	1158	1441	1744
266	574	852	1159	1442	1746
269	575	853	1161	1443	1750
271	580	856	1162	1445	1754
273	591	861	1163	1451	1754
276	595	868	1164	1453	1761
284	598	869	1175	1457	1762
286	601	882	1186	1458	1767
287	606	886	1187	1460	1774
289	608	891	1189	1463	1773
291	610	894	1191	1465	1775
292	613	896	1196	1466	1781
296	616	899	1199	1467	1785
299	622	901	1205	1472	1784
300	623	903	1208	1474	1789
304	625	905	1209	1476	1791
305	628	906	1210	1479	1795
306	629	909	1214	1481	1800
311	630	910	1215	1485	1805
312	636	914	1217	1486	1807
317	641	914	1224	1488	1810
319	652	915	1225	1489	1814
321	658	916	1226	1499	1817

1818	N°. 2023	N°. 2212	N°. 2400	N°. 2671
1819	2027	2215	2404	[illegible]
1821	2029	2216	[illegible]	[illegible]
1826	2030	2217	2407	2675
1827	2031	2218	2408	2677
1828	2035	2219	2414	2686
1830	2037	2222	2419	2692
1833	2043	2223	2423	2694
1834	2045	2225	2424	2695
1837	2046	2227	2425	2697
1845	2051	2233	2427	2698
1846	2054	2235	2428	2701
1850	2055	2237	2435	2704
1853	2058	2240	2437	2707
1854	2066	2241	2445	2709
1858	2068	2243	2457	2710
1859	2078	2244	2466	2711
1863	2080	2246	2474	2716
1866	2082	2253	2475	2719
1868	2083	2258	2477	2721
1873	2084	2259	2479	2722
1874	2089	2260	2480	2726
1877	2090	2261	2481	2741
1879	2091	2266	2483	2742
1882	2097	2267	2488	2746
1883	2099	2279	2491	2748
1886	2104	2275	2493	2749
1889	2105	2277	2494	2752
1899	2107	2278	2498	2756
1900	2110	2282	2499	2764
1902	2113	2285	2500	2762
1905	2115	2287	2504	2764
1907	2117	2288	2506	2765
1908	2122	2290	2507	2769
1909	2125	2296	2513	2772
1915	2127	2303	2522	2783
1918	2128	2305	2528	2785
1926	2129	2306	2530	2790
1927	2137	2308	2532	2802
1928	2138	2314	2534	2807
1932	2139	2321	2538	2808
1934	2142	2322	2543	2810
1945	2147	2324	2550	2812
1949	2153	2326	2551	2818
1952	2157	2330	2558	2817
1955	2160	2331	2570	2824
1961	2161	2341	2578	2826
1962	2168	2342	2582	2827
1964	2170	2347	2587	2828
1967	2176	2349	2588	2831
1971	2177	2350	2589	2833
1973	2182	2352	2592	2835
1974	2184	2354	2593	2837
1975	2187	2357	2594	2845
1981	2188	2361	2596	2847
1983	2189	2364	2597	2850
1987	2191	2367	2599	2857
1992	2193	2370	2601	2860
1998	2194	2372	2605	2861
2000	2195	2377	2614	2863
2004	2196	2379	2615	2865
2005	2197	2381	2623	2866
2006	2198	2383	2627	2871
2007	2202	2386	2641	2875
2010	2203	2388	2646	2880
2017	2204	2391	2659	2883
2019	2208	2396	2662	2891
2020	2209	2397	2667	2894
2022	2211	2399	2669	2895
				2900

, wordt verzocht de gerookten prijzen te doen
aan de societeit Casino.

Donderdag 11 maart van 11 — 1.
Vrijdag 12 maart van 11 — 1.
Zaterdag 13 maart van 11 — 1.
en de volgende dagen van 12 — 2.

's Hertogenbosch 9 maart 1847.

Correspondentie.

Ontvangen voor de ongelukkige Ieren:

B.	twee coupons.	ƒ 2,97
van	ons vorig nommer.	» 78,50.
	Totaal	» 81,47.

Ingezonden Stukken.

De volgende brief is ons ter mededeeling toegezonden, ten einde de overheden zoo van land als van provincien, op eene zoo dringende wijze mogelijk te wijzen op de treurige toestand van ons gewest opmerkzaam te maken.

Empel den 12 Maart 1847.

Den Heer.....

Mijnheer en Vriend!

Ik kan niet nalaten u den betreurenswaardigen staat en armoede, die op dit oogenblik in onze gemeente heerschen, mede te deelen.

De polder, aan eene zee gelijkende, de mond van de Diese Wederen gevuld met zand, zoodat zelfs de schepen en stoombooten reeds moeten buitenblijven, van hoe zullen dan de Polders, die nog vol water zijn, kunnen droogloopen? den arbeidsman buiten de mogelijkheid een stuiver te kunnen verdienen om alle zonder aardappelen. Ik behoef u niet te zeggen dat het getal huishoudens die zich zelve kunnen redden niet noemenswaardig is, op eene bevolking van 495 zielen. Bij het aanbreken van den dag ziet men de behoeftigen, welke zoo talrijk zijn, als processien naar den burgemeester trekken om brood, later weder om eenig ander voedsel. Wat hiervan worden moet is onbegrijpelijk, de nood heeft ons gedrongen, als uitgeput door het dragen van zoovele jaren van lasten op landerijen, welke onder water bleven, Zijne Majesteit eerbiedig te smeeken, om het zoolang gewenschte en eenig redmiddel (het kanaal van verbeterde uitwatering) te willen doen uitvoeren, aangezien wij sedert een aantal jaren steeds hebben moeten besluiten tot verkoop en hypothekeren onzer landerijen, en eindelijk ons gemeentebestuur, tengevolge van den mislukten aardappeloogst over 1845 en 46 heeft moeten overgaan tot verkoop der weinige inschrijvingen die het nog bezat op het grootboek der nationale schuld, en dit alles om in de noodzakelijkste behoefte van levensmiddelen te voorzien, zoodat ik u niet verder behoef te beschrijven dat hier alle middelen zijn uitgeput.

Ik bid u toch het mogelijke in het werk te stellen om bij de betrokkene autoriteiten dan ongelukkigen staat onzer gemeente te willen bekend maken, dan zeker wanneer zij in dezen toestand bekend zullen zijn, mogen wij op medewerking rekenen.

Dienstvaardig zult u hiermede verpligten

Uwen Dienaar en Vriend.

P. v. D. D.

Mijnheer de Redakteur,

Dat het pauperismus meer en meer toeneemt en het getal der ongelukkigen, die niet meer leven kunnen dan van hetgeen hun door meer gegoeden liefdadig wordt toegereikt, dagelijks grooter wordt, is wel aan geene tegenspraak onderhevig. De oorzaken daarvan aan te wijzen is moeijelijk en liggen mijns bereik, maar ja, het zijn die oorzaken veelvuldig zijn en mijn waar is het, dat een ieder het omtrent die oorzaken niet eens is, aangezien deze eene bron van achteruitgang en verarming ziet daar, waar some gene eene bron van welvaart meent te ontdekken. Alleen de spoorwegen en steeds toenemende verbazing van dien kunstmatigen arbeid, die den handenarbeid meer en meer verdringt, kunnen daarvan een voorbeeld opleveren. Zij die het nog verzuimen op de steeds toenemende bevolking en afnemende behoefte om werk zinnen over den middel om aan de twee zoo even genoemde zaken op de maatschappij moeten uitoefenen, zij daargelaten, die in verwelde gemeenschap en eersuchte making hun voordeel zien, beloven aan de maatschappij bergen van goud. Ik zal tusschen beur niet beoordeelen, de geleerden zelve zijn het niet eens; maar de ondervinding, beslist reeds, naar mijn zien, ten voordeele der eersten.

Daarenboven moeten noodwendig in elk land verschillende oorzaken bestaan, die alleen staande of met de algemeene zamenwerkende hier de armoede drukkender ginds dragelijker maken. En in dit opzigt moeten wij, dankbaar aan het Opperwezen bekennen, dat wij niet het slechtste bedeeld zijn. Terwijl Ierland door hongersnood gefolterd is, worden bij ons de beurzen nog losgeknoopt, om hun hulp te bieden. Terwijl in België, vooral in Vlaanderen, de vergedrevene armoede de gemoederen tot gisting brengt en niet opstand en plundering dreigt, genieten wij nog eene gewenschte rust en verheugt zich elk braaf hart, dat wij geene dier verschrikkelijke misdaden op te teekenen hebben, waarvan andere landen het treurtooneel zijn.

Doch, moet dit ons de oogen doen sluiten voor de toekomst? Zijn wij wel gewaarborgd, dat een volgend jaar onze beurt niet kunnen zal? En is het niet de pligt van regering zoowel als van burgers, om een aandachtig en zorgvol oog te vestigen op hetgeen ook bij ons voor de deur staat?

Trouwens, mijnheer de redakteur, het is nog niet alleen de verbazende toename van het pauperismus, wat ernstige bezorgdheid moet inboezemen. Nederland is liefdadig, Nederland ziet, onze arme medeburgers zouden doelmatige hulp en onderstand vinden. Maar wat het meeste kwelt, wat de meeste zorg wekt, is de toestand van den, die grootendeels die hulp en die onderstand moeten aanbrengen.

Ik bedoel den middenstand. Deze toestand is allerbedroevendst, en hij kwijnt onder een meer weg. Onder den ondragelijken last van opbrengsten gebukt; door eene bijna ongehoorde duurte van alle levensmiddelen van eerste behoefte gekweld; terwijl eene steeds aangroeijende concurrentie, het gevolg van overbevolking, zijne hulpbronnen vermindert, door de dooging der behoeften van arme medemenschen uitgeput, ziet onze middenstand met weenlijden angstig de toekomst te gemoet.

Het is waar, alle oorzaken van den achteruitgang van dien stand zijn niet aan menschen te wijten. De noodlottige omstandigheden, waarin ons vaderland verkeert, brengen daaraan veel toe; het enorme budget, gevolg van vorige verkwistingen; moet aangevuld worden; de overbevolking is door geene menschelijke maatregelen te voorkomen, de armoede is ontrikbarend doch grootendeels ongeheelbaar; het is er dus ver af, dat ik der Regering de gansche schuld zou willen van den achteruitgang van den middelstand; of door haar echter geene maatregelen konden of moesten beraamd worden om denzelven, zoveel mogelijk te verhinderen en de oorzaken daarvan, zoo niet weg te nemen, althans te verzachten, is eene vraag welke ik voor heden liefst in het midden wil laten; ook mij de vraag voor te stellen, of de regering niet verpligt is, bij tijds den middelstand te hulp te komen? Trouwens maken het eenmaal zoo ver gekomen is, dat de middenstand geheel in algemeene armoede vervallen is, dan voorzeker zal het te laat zijn, dan wellicht zijn maatregelen willen beproeven, om eenen zoo uitgestrekte wonde te verhelpen, maar te vergeefs. De opofferingen zullen enorm zijn, en tot niets baten.

Niemand gewis zal de door mij gestelde vraag ontkennend beantwoorden. Het is dus tijd dat er handen aan het werk geslagen worden, en ik acht het den pligt van elken burger, die middelen aan te wijzen, welke naar zijne meening tot het voorgestelde doel kunnen leiden. Door eene openlijke uiting van gevoelens, door wisseling en mededeeling van denkbeelden, kan wellicht voor de regering een

straal van licht ontstaan en haar de weg aangewezen worden, om de ijselijkste rampen te voorkomen.

Naar mijn inzien is het eerste waarvoor de Regering in deze kommervolle tijden te zorgen heeft, eene vermindering der prijzen van de eetwaren.

Om hiertoe te geraken is, dunkt mij, het eerste middel, wat daartoe leiden moet, eene *ontlasting* derzelve. Men schaffe, door eenen tijdelijken maatregel, de belastingen af, welke op het gemaal er op het geslagt drukken; men verleene gansch vrijen invoer aan alle soorten van levensmiddelen, men verleene nog andere denkbare voorregten aan alles wat met de voeding in verband staat: bijv. het vrij van patent uitoefenen van het beroep van bakker, grutter enz. De schatkist zou hier bij lijden, zegt men; dit is waar, doch de gelden, die door deze maatregelen uit de schatkist zouden blijven, kunnen en moeten door andere maatregelen weder aangevuld worden; en daartoe zou ik er voor zijn dat men, altijd tijdelijk, aan alle traktementen en pensioenen, boven eene bepaalde som, eene trapsgewijze vermindering deed ondergaan, geëvenredigd aan het verlies, hetwelk de schatkist door evengenoemde afschaffing van belastingen zou kunnen ondergaan.

Ik weet wel, dat een hoop zwarigheden tegen dit voorstel zullen oprijzen: doch, behalve dat niets mij aangenamer zal zijn, dan dat een beter en doeltreffender voorstel, dan het mijne geopperd en aangenomen werde, zal ik op al de bedenkingen, welke in het midden gebragt kunnen worden, slechts dit eene antwoorden: de omstandigheden zijn buitengewoon en vorderen buitengewone maatregelen.

Ik vergelijk den staat bij een huishouden. De regering is als de vader des huisgezins, wij, burgers, zijn er de leden van; gene past het dus het huisgezin te besturen, dezen zich aan de voorschriften te onderwerpen. Zou men het eenen vader des huisgezins, die bijv. gewoon is aan zijne oudste kinderen wekelijks of maandelijks eene toelage te geven voor buitene uitspanningen, kwalijk kunnen nemen, indien hij, in omstandigheden, waarin zijne jongste kinderen van het noodige verstoken moesten blijven, die toelage introk of verminderde, ten einde aan de jongere dat noodzakelijke te verschaffen? Zal men het dan der Regering kwalijk kunnen nemen, indien zij, in deze buitengewone omstandigheden, aan degenen welke zij voedt, en, reëel zoo verkwistend voedt, iets afvordert om aan degenen, die hoe langer te meer buiten de mogelijkheid geraken, zich het noodige te verschaffen, eene behulpzame hand te reiken? Voorzeker neen; en daarom wenschte ik dat de Regering gebruik maakte van den tijd, welke onze Kamers nog in vergadering moeten doorbrengen, om dezen of eenen beteren maatregel voor te stellen en tot stand te brengen.

Een die bij den genoemden maatregel ook merkelijk zou gekortwiekt worden, doch het gaarne voor zijne arme landgenooten over heeft.

Maart 1847.

Strafzaken behandeld voor het kantougeregt te 's Bosch.

10 Maart 1847.

J. G. Op zondag ten tijde voor de Godsdienstoefening bestemd de deur zijner herberg niet te hebben gesloten.

In eene boete van *f* 3.00 en de kosten, bij onvermogen tot een dag gevangenzetting.

P. v. W. en A. M. S. Op zondag in haren winkel goederen te hebben verkocht met openе deuren.

In eene geldboete van *f* 3.00 en de kosten, bij onvermogen tot een dag gevangenzetting.

J. G. B. Des zelfs paard gespannen voor een kar in de stad 's Bosch beheer te hebben laten staan op den openbaren weg.

In eene geldboete van *f* 3.00 en de kosten.

Advertentiën.

*** Er wordt, uithoofde van KWITERING, ter **Overneming** aangeboden, eene sedert vijftig jaren, met goed succes gedreven handelszaak in HOUTWAREN, met een ruim en goed ingericht HUIS en PAKHUIS, gelegen in een, de handelszaak betreffende, geschikt gedeelte van 's *Hertogenbosch*; iemand hierop reflecterende, gelieve zich, of in Persoon, of met *portvrije* brieven te adresseren ten Kantore van den Notaris *A. P. BOLSIUS*, te *'s Hertogenbosch*, onder Letter J.

*** Bij de Verkooping den 16 Maart ten 2 ure ten huize van den Heer KORTHOUT op de Markt, zal benevens allerlei mobilaire goederen alsnog verkocht worden:

EEN EXTRA GOED BILLARD

met geheel toebehooren, het laken zoo goed als nieuw, zijnde hetzelve uit de Hand te Koop, te bevragen bij den Vendumeester *P. VAN DONGEN* te *'s Bosch*.

Extra Masten Plantsoen TE KOOP.

Te bevragen bij *A. WITTENBOER* in de Heide *te Vught*.

De Notaris *JOH. DE BERGH* te *'s Hertogenbosch*, zal aldaar, in het Stads Koffijhuis, staande aan de Pensmarkt bewoond by *W. REGGERS*, op *Vrijdag den* 26 *Maart* 1847, Provisioneel en veertien dagen daarna dus op *Vrijdag den* 9 *April* daaraanvolgende, Finaal, telken dagen des avonds ten 7 *ura* Verkoopen:

1e. Koop. Eene groote, goed ingerigte HEERENHUIZINGE, bestaande in 10 KAMERS, KEUKEN, WASCHHUIS enz., STAL en KOETSHUIS en andere GETIMMERTEN, uitgestrekten TUIN, beplant met meer dan honderd exquise FRUITBOOMEN, groot 87 Roeden, 70 Ellen, te *Vlijmen*, aan den Nieuwen Straatweg, een klein uur afstand van *'s Hertogenbosch*; dadelijk te aanvaarden.

2e. Koop. Het van ouds bekende en goed gelegen Logement DE DRIE PAAUWEN, bestaande in groote HUIZINGE waarin en aan *elf* VERTREKKEN, KEUKEN enz., OPENPLAATS, PAKHUIS, STALLING, en andere GETIMMERTEM, TUIN en verder AANHOOREN, te *'s Hertogenbosch* op den Vughterdijk, uitgang hebbende op de Wal en met het regt van een GRIJMOLEN te stellen, te aanvaarden met den 3 *Mei* 1847.

3e. Koop. Een goed doortimmerd HEERENHUIS gemerkt F. 219, bestaande in *zes* VERTREKKEN, KEUKEN enz., TUIN en ACHTERHUIS, te *'s Hertogenbosch* in de St. Jorisstraat, te aanvaarden met den 3 *Mei* 1847.

4e. Koop. Twee WONINGEN neven elkander met ERF, te *'s Hertogenbosch* in het Vonderstraatje.

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven en nadere onderrigting te bekomen, ten Kantore van voornoemden Notaris *DE BERGH*; brieven *franco*.

Door het Ministerie van den Notaris *H. A. BRANDT* geresideerd te *'s Hertogenbosch*, of door dat van den zijner Aangenooten, zal op *Maandag en Dingsdag den* 22 *en* 23 *Maart* 1847, des morgens ten 9 ure, ten Sterfhuize van den Ed. Achtb. Heer *LEON. VAN MEERWIJK* te *Orthen*, publiek worden verkocht:

VIJF PAARDEN, van 2 tot 5 Jaren, waaronder eene buitengewoon schoone, ZWARTE MERRIE; dragende KOEBEESTEN HOOG- en LAAG-KARREN, PAARDENTUIGEN, een ZEILSCHUIT en BAGGERRAK, en allerlei BOUWTUIGEN en MELKGEREEDSCHAPPEN, eene groote hoeveelheid aanhest, UITERWAARDS- en BINNENVELDSCH-PAARDEN en KOEIJENHOOI en al hetgeen verder ter aarde zal worden gebragt.

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven.

Zegt het voort.

Te Huur om des verkiezende dadelijk te aanvaarden:

DE BUITENPLAATS

RHEEBURG

aan den Straatweg te *Vught*, omschreven in de *Noordbrabander* van den 19 *Januarij jl.* Adres Brieven *franco* ten Kantore van den Notaris *MOLHUIJSEN* aldaar.

*** Sedert een aantal jaren heeft de Ondergeteekende zich onledig gehouden met het leveren van **Plaatsvervangers** en **Nummerverwisselaars** bij de Nationale Milicie en het genoegen gesmaakt de voornaamste personen dezer Provincie na genoegen te behandelen; thans neemt hij de vrijheid zich als zoodanig in het aandenken van zijne geëerde begunstigers aantebevelen, terwijl hij niet alleen te *'s Bosch* maar ook zelve of van zijnentwege te dier zake te *Breda* in het Logement de Stad Diest bij den Heer *C. F. L. FRENSDORFF* te spreken is.

J. HILBRANT.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH

Woensdag en Donderdag 10 en 11 Maart.

ROGGE *f* 11.35 / 12,00 a *f*12 20.
BOEKWEIT *f* 9.25 / 9.65 a *f* 10.00.
HAVER *f* 4.00 / 4.25 a *f* 4.50.

De zetting van het Roggebrood is voor deze stad 46½ cents de drie Nederlandsche ponden; het Nederl. pond Boter *f* 0.76 a *f* 0.82.

Voor het Brood-Distrikt Waalwijk te rekenen van Vrijdag den 12 Maart 1847, des middags ten 12 ure, 27½ cents de 2 Ned. ponden.

Voor het Brood-Distrikt Vught, te rekenen van vrijdag 12 Maart 1847, des morgens ten acht ure, op 41½ cts. de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het brood-distrikt Uden, te rekenen van zondag den 14 Maart 1847, op 42½ Cents de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-Distrikt Ravenstein, te rekenen van Zondag den 14 Maart 1847, op 42 cents de 3 Ned. ponden geregeld.

AMSTERDAM, 10 Maart.

Tarwe: Nieuwe Ind. soorten tot verh. prijzen, met veel handel, andere prijsh.: In entr.: 127 p. Oostvr. f 475; 121 p. Kubanka f 485, 126 p. B. Pools. f 480. In cons. f 127, 129 p. witb. Poole, f 500: 127 p. b. dito f 490, 120 p. b. dito f 450, 126, 128 p. Gron. f 455, 465; 124, 125 p. m. Vries. f 465, 470; 130 p. n. Gron. f 475.

Rogge tot verhoogde prijzen met veel handel. In entr.: 124 p. Amerik. f 363.

Beurs van Amsterdam.

Woensdag 10 Maart ten 4 ure.

W. S. 2½ pCt. 57 7/8, ½. Dito 3 pCt. 70. Dito 3 pCt. zeer. 69½. Dito Certific. 4 pCt. 89½, 1/16. Handelm. 172½, ½. Amsterdam 17 1/16, ⅜. Bijv. Coupons 15½, ½. Spanje Binnenl. 3 pCt. 29 1/16, ⅜. Portug. 4 pCt. 34½, ⅝, ½. Oude Russen 104. Do. Stieglitz en Co. 87½.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren DE MAAS te Grave en van de DIEZE te 's-Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

Datums	MAAS TE GRAVE: BOVEN AP.		NEERSLAG.	VERD.	DIEZE TE 'S BOSCH: BOVEN O.		ONDER O.		GEWASSEN.	VERDAMPT.
Maart	ell.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen	dm.	dm.	dm.
10	6	94½	»	5	»	»	»	»	»	»
11	6	86	»	8	»	»	0	44	»	11
12	»	»	5	»	»	»	0	49	»	8
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

De O. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 9 Maart, 7 voet, 3½ duim.

Ter Drukkerij van D A. A. DE ROOY te *'s Hosch.*